

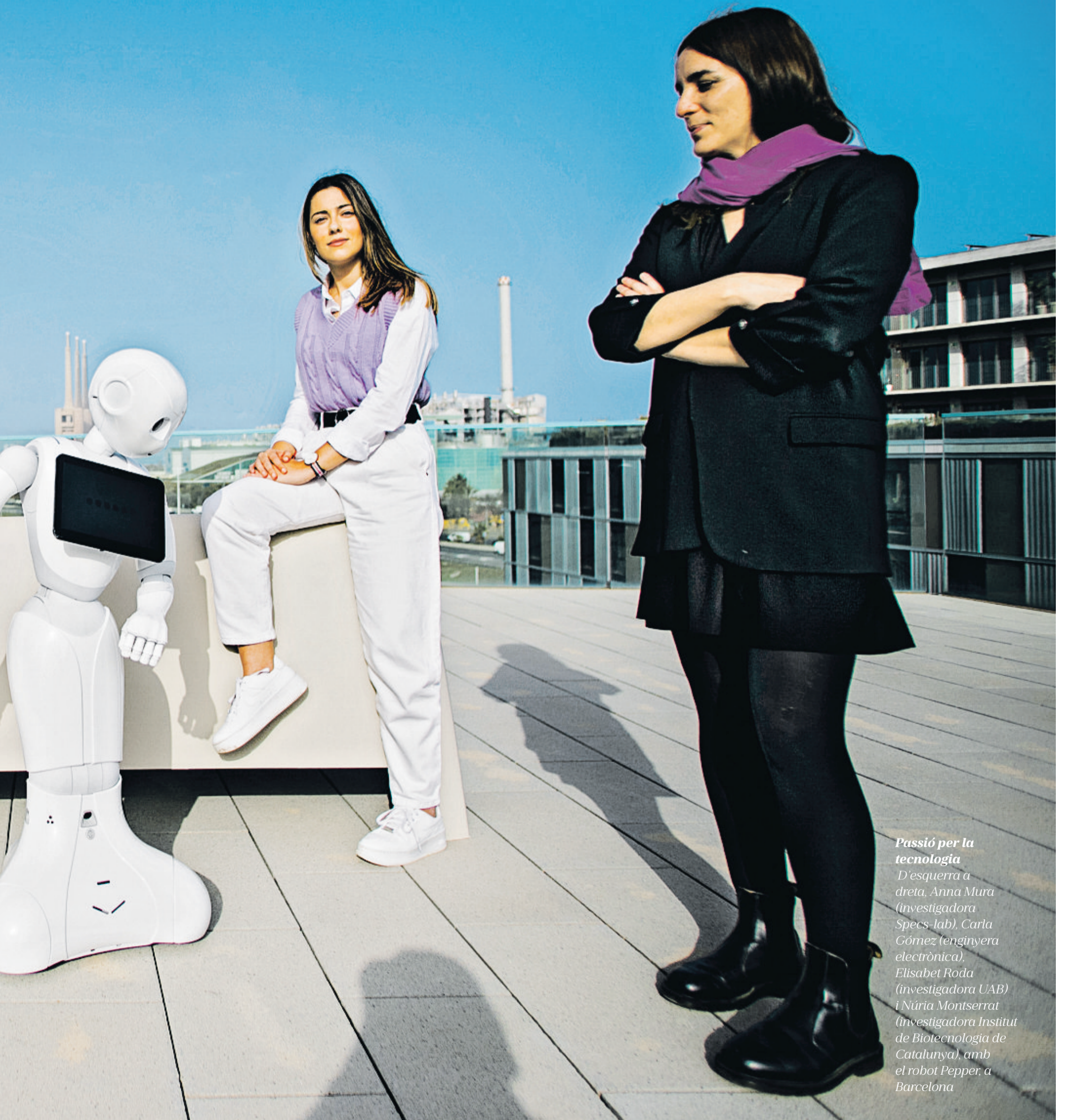
CIENTÍFIQUES 4.0 PER LA IGUALTAT

— Són matemàtiques, informàtiques, físiques, enginyeres, investigadores de diferents generacions i interessos. Comparteixen passió per la ciència i l'objectiu de posar fi als estereotips i el desconeixement sobre la utilitat de les seves professions. En l'univers de les carreres STEM, la bretxa de gènere deixa en l'ombra un **talent femení** que no pot quedar fora de joc davant el disseny de la intel·ligència artificial ni en el sector que avui dia crea més ocupació —

Text ALICIA JASANADA
Fotografia XAVIER CERVERA

Passió per la tecnologia

D'esquerra a dreta, Anna Mura (investigadora Specs-lab), Carla Gómez (enginyera electrònica), Elisabet Roda (investigadora UAB) i Núria Montserrat (investigadora Institut de Biotecnologia de Catalunya), amb el robot Pepper, a Barcelona

Apoques hores d'un altre 8-M reivindicatiu, amb tantes causes pendents, és necessari visualitzar de nou una bretxa de gènere que es resisteix a desaparèixer. Una alarmant falta de vocacions per les carreres STEM (Ciències, Tecnologia, Enginyeria i Matemàtiques) que, paradoxalment, són les que generen més ocupació, en plena quarta revolució industrial i entreveient ja la pròxima, la societat 5.0. En aquest context, menys del 30% de dones es decanten per aquests estudis, segons la Unesco, xifra que cau fins al 10-12% en Enginyeria informàtica i de Telecomunicacions. Els propers anys, alerta la Comissió Europea, hi haurà un milió de llocs laborals sense cobrir per falta de perfils tecnològics, un sector en el qual actualment només el 17% dels treballadors són dones. Feines qualificades i emergents com les científiques de dades o enginyeres de robòtica, que han crescut un 7,3% i que van en augment, segons la patronal Ametic. Si la situació no canvia, avisen, "ens quedarem fora de la revolució 4.0".

I tot això quan la pandèmia ha deixat ben patent fins a quin punt depenem de la tecnologia. Com els seus avenços salven vides i requereixen un talent científic sense gènere i amb la màxima diversitat, més enriquidor.

Més enllà de les xifres hi ha les dones que ja formen part d'aquest univers STEM. Investigadores, científiques, iniciant la seva carrera o ja amb trajectòries de prestigi. Entre les dones inspiradores d'aquestes pàgines hi ha activistes en fomentar vocacions i divulgar la realitat de les seves professions i també de vegades reticents a victimitzar en excés el paper de la dona o sobreprotegir-la.

La majoria d'elles no ha tingut un referent científic i el seu motor ha estat la curiositat i la perseverança més que una ment excepcional. I el desig de contribuir, amb la ciència, a millorar d'alguna manera la vida de les persones. Aquella faceta d'utilitat social és la que pot sumar més futures professionals, com succeeix en àrees com la medicina, la farmàcia o la infermeria, avui liderades per dones. Quan la tecnologia afegeix el prefix *bio*, atreu noves estudiants. "Cal pensar en la tecnologia que neix per ajudar, no només en l'excel·lència de dissenyar un cotxe o un cotxe veloç sinó una pròtesi en 3D, per exemple. Visibilitzar com la nostra feina millora la salut, la vida, el planeta. Quan coneixen aquesta utilitat connecten amb la professió, explica l'enginyera Gemma Fargas, vicerectora d'Igualtat de la Universitat Politècnica de Catalunya (UPC). Un exemple recent: els robots de companyia per ajudar persones grans que viuen soles, una iniciativa municipal que comença a Barcelona.

Però si el percentatge femení a la universitat supera el masculí pel que fa a xifres i resultat acadèmic, per què continua sent minoria en STEM? El sector apunta als prejudicis i als estereotips que encara frenen, inconscientment, algunes joves.

El problema és complex i global (excepte en països com l'Índia o la Xina, on la dona veu aquelles carreres com una oportunitat). I té seves arrels en la infantesa, des de l'elecció de les joguines fins a certs rols que perdu-

ren. La solució passa per un canvi d'enfocament educatiu i cultural. D'entrada, rescatar aquelles científiques ignorades per la història. Les matemàtiques que van calcular la trajectòria de l'Apollo XI que va dur l'home a la Lluna, les programadores del primer ordinador electrònic, l'Eniac, als anys quaranta, la pionera de la informàtica Ada Lovelace o l'actriu i inventora d'un sistema precursor del wifi, Hedy Lamarr, entre tantes altres. L'absència de models allunya, ja a primària, les nenes d'aquests estudis. Incloure dones referents en el material escolar és la finalitat de la campanya #NoMoreMatildas, de l'Associació de Dones Investigadores i Tecnòlogues, que es pregunta: "Què hauria passat si Einstein fos dona?", i respon: "Que un col·lega masculí s'hagués emportat els honors".

És una de les moltes accions d'entitats i professionals entusiastes que coneixen els déficits i on s'ha d'actuar. Per això no hi ha anunci, web d'universitat o centre d'investigació que no triï ara mateix la imatge femenina com a reclam. També el Ministeri d'Educació va presentar fa un mes l'Aliança Steam, que agrupa a unes cinquanta entitats. Tota una croada per donar a conèixer les esmentades professions a futures estudiants. Perquè un no tria allò que desconeix.

Models propers, no heroïnes

Un altre dels fronts, coincideixen, és posar fi als estereotips. El d'aquell *geek* asocial, abduït per l'ordinador, el geni que brilla sense esforç. "Aquesta imatge distorsionada transmet la idea que són matèries inabastables i fa perdre vocacions. Jo els explico que soc enginyera i no una crac, que duc una vida normal i cometo errors", apunta Fargas, impulsora del programa *Aquí Steam*. Com la matemàtica Paz Morillo, promotora d'*Una enginyera a cada escola* i docent a la mateixa universitat. "Quan una enginyera de Camins arriba a la classe amb la roba de feina i es treu el casc, sorpresa general: és una dona! Així es trenca un clixé. El que es necessiten són exemples propers, no heroïnes. Tu et veus emulant Marie Curie? Ni de broma. No seria un bon referent per a mi. Lluny d'aquelles lluitadores contra tot, les nostres alumnes expliquen la seva experiència i les nenes les veuen com a algú proper, a qui de vegades també li costa entendre les mates".

La intel·ligència artificial intervé ja en moltes decisions que ens afecten i la presència de dones per desenvolupar els algorismes així com l'ètica que controla el seu poder és una qüestió clau perquè es dissenyi de manera igualitària. "No es tracta només d'adquirir habilitats per fer servir les tecnologies, sinó també de dissenyar-les. Per no quedar al marge de la revolució 4.0. I de la pròxima, la 5.0, que ja es veu a l'horitzó. —

BELÉN RUBIO:
"LA BRETXA COMENÇA EN NÉIXER I S'ALIMENTA EN LA INFANTESA"

XAVIER CERVERA

Aprenent junts

Yue Erro interacciona amb el seu 'collega' poliglòt REEM-C de PAL Robotics, un dels més avançats

Microronyó contra la covid

— **Núria Montserrat, 42 anys**

Doctora en Biologia, professora d'investigació a Icrea (IBEC) i Coordinadora de la Plataforma Nacional de Biobancs i Biomodels

Als 6 anys ja volia ser biòloga. Referents? La seva mare, no per científica, sinó pel seu pragmatisme al satisfer la curiositat infantil i educar-la en l'esforç. Bon començament per a qui avui protagonitza avenços en la lluita contra la Covid-19. Fa un any va posar al servei de la pandèmia la seva feina dels últims anys: la creació de microòrgans amb cèl·lules mare humanes. "Sabem que una de les portes d'entrada del SARS-CoV-2 a l'organisme és un enzim present al ronyó, el cor... Així que vam fer servir els nostres microronyons 3D per entendre com el virus perjudica aquest òrgan. I ja el març del 2020 vam començar a provar fàrmacs per frenar-lo". Ara investiga la interacció entre Covid-19 i malalties com la diabetis, que n'exacerben els efectes. I s'apunta a divulgar la ciència a la infància sempre que pot. "Han de saber que poden fer el que es proposin". Ella n'és un bon exemple. Mare de tres fills —de 8, 6 i 3 anys—, diu que té molta sort; a casa són un bon equip. "Els meus fills coneixen la meua professió i estan encantats amb el seu pare, que és més present a casa. Cal delegar! I afegeix: "Avui sembla que si no t'han afectat certs prejudicis és que ets una *superwoman*. No, sisplau. Normalitzem les coses. No fem de l'excepció una norma general". S'lamentava que "quan et va bé, és perquè ets dona, si et va malament, per la mateixa raó. Cal explicar per què una dona ho té més difícil. Que se sàpiga, perquè deixi de passar. Però no dramatitzar ni sobreprotegir la dona".

Superar una doble bretxa

— **Fàtima el Baghdadi,**

Enginyera mecànica, treball final de màster a la Universitat de Califòrnia a Irvine

És un exemple de superació a diversos nivells. "Vaig néixer al Marroc i vaig viure allà fins als 9 anys. El meu pare va venir a Espanya a treballar i la mare ens va criar a la meua germana i a mi. Gràcies al seu sacrifici he pogut arribar fins aquí, tenir metge si estic malalta, un plat a taula i beques per estudiar". Però ha hagut d'afrontar algunes batalles. Al triar batxillerat, els seus propis professors la van desanimar: "Una em va dir literalment: Fàtima, no ens enganyem, les dones marroquines es casen molt joves. Jo t'ho dic pel teu bé". Quan va marxar a estudiar fora, famílies del seu país van criticar els seus pares. "Encara no està ben vist que la dona segueixi una vida professional o acadèmica en comptes d'estar amb els pares o el marit". Però ella va decidir anar a totes. "Cada bon resultat em donava energia per continuar i esforçar-me". Ara, vol millorar la qualitat de vida amb la tecnologia. Treballa en crear un eixam de robots diminuts que facin tasques complexes. Una mica com "recrear la forma com actuen els microbis o virus" per fer-los servir més endavant en operacions no invasives.

Que les màquines aprenguin

— **Mireia Hernández**

Enginyeria Física i Matemàtiques (CFIS), treball de final de grau al MIT

FÀTIMA EL BAGHDADI

Des de Califòrnia

Fàtima el Baghdadi mostra el seu primer prototip de petit robot marí ('swimming robot') imprès en 3D

MIREIA HERNÁNDEZ

Esforç continuat

Mireia Hernández ja pensa en el següent pas, un màster, probablement sobre ciència de dades

"Sempre he vist l'estudi com una cosa estimulante", afirma aquesta catalana de Vic que ultima el doble grau al prestigiós MIT. Va pensar triar Biologia però a batxillerat uns professors la van animar a participar en l'olimpiada de Física i Química a nivell estatal i va canviar d'idea. "Competir em va semblar un repte divertit; allà va ser quan per primera vegada em va tocar l'absència de noies participants". Pensa que és urgent explicar que les habilitats STEM s'adquireixen amb pràctica i dedicació, no per un talent excepcional. "Tenim una imatge errònia i les noies pensen: jo no podré. Però no passa res si no ho entens a la primera. És qüestió d'insistir-hi". Tenia clar que volia accedir al MIT i es va enfocar en aconseguir-ho. El resultat: un excel·lent de nota mitjana, així que ha complert l'objectiu, encara que sense viatjar a Boston, per la pandèmia. "Dissenyem algoritmes que siguin capaços de fer prediccions; que les màquines puguin aprendre de grans quantitats de dades imitant l'humà. Les aplicacions d'això són infinites. Per exemple, en vehicles autònoms".

Company robot

— **Yue Erro, 24 anys**

Enginyera informàtica, experta en robòtica

El seu dia a dia transcorre entre humanoides com REEM-C, "capaç de parlar en 30 idiomes i ballar! O ARI, dissenyat per a la millor interacció amb l'humà". La Yue va néixer a Wuhan, però va viure a Vitòria-Gasteiz des dels dos anys i ara, a Barcelona, on treballa a PAL Robotics. De la robòtica la va atreure el potencial per ajudar la gent "des d'un àmbit laboral que no imaginava". Ara desenvolupa una aplicació perquè el seu *collega* StockBot, que ja automatitza la presa de dades i l'inventari en botiga, sigui més autònom i eficient. "Els robots milloren la nostra vida i ens eviten tasques repetitives o perilloses. Pensem en un trepant pneumàtic. Avui no voldríem tornar al pic i la pala!". No s'ha sentit discriminada, "però a la universitat sí que vaig observar una bretxa de gènere important. Cal lluitar pel que vols i envoltar-te de persones que valorin la teua feina, al marge del gènere i d'on vinguis".

Crear la pròpia empresa

— **Carla Gómez, 22 anys**

Enginyera electrònica (UPC).

Va decidir ser enginyera a secundària, "per aplicar la ciència a la realitat". A la facultat, "erem 6 noies en classes de 50; el professor recorda més el teu nom, però en el meu cas em va aportar avantatges". Segons el seu parer, la poca presència femenina en STEM és "més qüestió de gustos que de desigualtat, encara que ha treballat per fomentar vocacions des de l'associació de robòtica Pucra. No ha trobat obstacles per ser dona, però recorda una obra de teatre que li va fer pensar que sí que hi ha qui creu que la tecnologia no és femenina. "Cal anar amb compte amb els missatges a certes edats". Ara engega la seva pròpia empresa, amb el seu company Jiaqiang Ye Zhu. I aposten per Catalunya: "No té res a envejar a llocs que semblen tecnològicament més avançats". Estarà enfocada en la indústria 5.0 i l'ús de *cobots*, un pas més en el desenvolupament de la IA. "Volem començar com més aviat millor. Hi ha clients interessats".

No autolimitar-se

— **Núria Oliver, 50 anys**

Enginyera de Telecomunicacions, comissionada de la Generalitat Valenciana en Intel·ligència Artificial i Ciències de Dades contra la Covid-19

De currículum aclaparador, aquesta enginyera alacantina és una de les autoritats més importants a nivell internacional en IA i *big data*. De nena la va atreure la figura de l'inventor, del científic: Curie, Da Vinci... Després de graduar-se, va sol·licitar plaça a les set universitats de més prestigi per cursar la tesi. "Va ser molt arriscat optar només als millors centres. Podia quedar-me sense beca. Però wow!, em van acceptar en totes, incloent el MIT. No em vaig autocensurar i la vaig encetar. Cal intentar-ho, sempre", afirma. Després va ocupar càrrecs a Microsoft, Telefónica i avui és assessora científica a Vodafone. Una projecció brillant, en la qual va superar algun obstacle. ➤➤

EN PORTADA

Fotografia realitzada al Laboratori SPECS de l'Institut de Bioenginyeria de Catalunya (IBEC)

»» «Fins al meu primer fill el gènere no em va limitar mai, però llavors, a Seattle, vaig pensar que no podria seguir el ritme. Hi va haver traves, fins que una cap va exercir de mentora i vaig poder adaptar el meu horari. En la seva opinió, la minoria femenina en tecnologia és dramàtica. «No ens ho podem permetre com a societat». Científica principal de dades a Data-Pop Alliance i al capdavant de la Fundació Ellis Alicante (IA per al bé social), analitza també dades sobre la pandèmia perquè es prenguin les millors mesures: «No segons intuïcions o interessos polítics».

IA amb emoció

— **Ágata Lapedriza, 40 anys**
Matemàtica, investigadora a Google Cambridge i docent de la UOC

«Vaig prendre consciència que hi havia poques dones en el meu àmbit quan vaig veure que els càrrecs de més responsabilitat eren majoritàriament ocupats per homes i no entenia per què, ja que veia dones de molt talent. Crec que les coses van millorant, encara que estic en entorns privilegiats, inclusivament i sensibilitzats amb la diversitat, tant a Barcelona (UOC) com a Boston, un ecosistema únic». Llocs als quals ha arribat «fent petits passos, un darrere l'altre». Primer al MIT i ara a Google. Una de les seves àrees és la intel·ligència artificial (IA) «emocional». «Estem lluny de tenir màquines amb capacitats emocionals similars a les humans. Però treballem perquè puguin percebre les nostres emocions. I respondre de manera adequada». La seva passió és resoldre problemes que tindran impactes positius per a la societat.

Entrenament d'elit

— **Elisabet Roda, 23 anys**
Física i matemàtica, grup d'investigació de Nanomaterials i Microsistemes (UAB)

Transmet la serenitat i concentració que sens dubte ha aplicat als seus estudis. El seu doble grau és el que en els últims anys ha exigut la nota d'accés més alta «així que em vaig enfocar a aconseguir-la. La clau és esforçar-se al màxim». Des de petita ha aprofundit pel seu compte en la divulgació científica. «El primer llibre que em va marcar va ser *La porta dels tres panys*, de Sònia Fernández-Vidal; em va donar una perspectiva diferent a la de l'aula», recorda. Ser sempre de les poques noies a qui agradava la física no li ha suposat cap problema. «Hi ha pocs referents i encara hi ha un perfil d'estudiant que desmotiva certes persones». Aquest no és el seu cas. «Soc l'única científica a la meua família, i sempre m'han encoratjat a anar per aquí, sobretot el meu pare». Ara, satisfeta, desgrana les virtuts de la seva elecció. «Són estudis que de vegades et porten al límit, però són un gran entrenament per a la ment, desenvolupen la capacitat d'abstracció, d'analitzar i resoldre problemes». I ofereixen un gran ventall de sortides professionals, com la investigació, l'opció que ha triat. Va treballar en el desenvolupament d'un model matemàtic per a una teràpia contra el càncer i ara, al departament de Física de la UAB, analitza les propietats termoelèctriques de nanomaterials per aconseguir dispositius energètics més eficients.

A la recerca de vocacions

— **Sara Gómez, 61 anys**
Doctora en Enginyeria mecànica, directora del projecte Dona i Enginyeria de la Reial Acadèmia d'Enginyeria

Segoviana de discurs àgil i convincent, ha estat des de directora d'escola, vicerectora de la Universitat Politècnica de Madrid fins a responsable d'Universitats de la seva comunitat. Dona i Enginyeria és la seva ambiciosa croada per «revertir el panorama desolador de la falta de vocacions, tutelar les estudiants fins a l'empresa i perquè arribin a ocupar càrrecs de poder. Per què no podem ser allà?», qüestionaria. Una iniciativa amb 2.500 implicades, i un consell estratègic, amb la reina Letícia com a presidenta d'honor. Recorda els seus inicis, «a casa m'aconsellaven medicina o farmàcia, però com soc una mica rebel vaig triar enginyeria. «És una de les palanques més poderoses per resoldre problemes. No se m'ocorre res millor que veure que la teua feina té sentit». A la carrera no va trobar obstacles, «a la feina sí he sentit discriminació. De vegades m'he hagut d'obrir les portes a empentes. M'ha fet més forta, però podia haver-me fet abandonar». I alerta de la falta de professionals. «Un 90% de llocs de treball necessitaran competències digitals. I no les tenim, som analfabets digitals. Cal reaccionar». El seu consell a les joves: «Que ningú no les faci dubtar de simateixes».

La síndrome de l'impostor

— **Alejandra Garrido, 27 anys**
Enginyera de telecomunicacions (UPC), presideix l'associació Young IT Girls

Viu l'enginyeria des de l'activisme. «És divertida i té enorme utilitat social». Des de *Young IT Girls*, amb 60 joves més acosta la seva professió a les escoles. «Els desmuntem la imatge de geni estil *Big band theory* i expliquem que no només fem antenes». Se sorprenden amb el seu cas. «Vaig repetir primer de batxillerat, ho havia suspès tot. Però volia ser enginyera i vaig reaccionar a temps, gràcies a la coincidència amb dues professores boníssimes, cosa que em va permetre fer un canvi radical. El secret és que t'agradi el que fas». El seu objectiu és aplicar les telecomunicacions a la medicina. A MiWendo desenvolupa un dispositiu mèdic per detectar càncer de còlon mitjançant microones. També vol posar fi a actituds com que «desconfiïn de la teua feina o que suggereixin que t'han contractat per cobrir la quota de noies». Per això han impulsat la campanya STEAMinist en xarxes per compartir aquestes situacions. Creen inseguretats. La síndrome de l'impostor està arrelada: hi ha qui acaba pensant que no mereix la feina».

Conciliar sense problema

— **Belén Rubio, 35 anys**
Investigadora de neurorehabilitació al laboratori Specs (IBEC).

Acaba d'estrenar-se com a mare d'un nen i després del permís tornarà a liderar projectes a Specs, algun assumit durant l'embaràs. Afirmar que la tasca investigadora permet més flexibilitat que en empreses d'un altre àmbit. Va estudiar Comunicació Audiovisual i després va virar cap al món científic; va cursar un

màster de Neurociència i Robòtica i l'ús de la tecnologia en rehabilitació i la va atraure. El seu Rehabilitation Gaming System basat en realitat virtual per a la rehabilitació postictus ja es comercialitza. Encara que ella sempre s'ha sentit valorada i amb responsabilitats, pensa que al seu sector la bretxa existeix però és més visible en càrrecs de direcció. «En realitat, la bretxa comença en néixer. I es va alimentant. Es crea una imatge de la dona que després no es correspon amb el que esperen de tu, per exemple que estiguis segura de tu mateixa».

Misteris del cervell

— **Anna Mura, 58 anys**
Biòloga, investigadora a Specs-lab

«Sempre em va agradar observar i explorar, així que la biologia i la ciència m'oferien l'entorn perfecte». I ho continuen fent, ara de la mà de la realitat virtual i la robòtica. Nascuda a Càller, va treballar en universitats als Estats Units, Itàlia i Suïssa, va investigar les malalties neurodegeneratives i ara a Barcelona se centra en els principis de l'aprenentatge amb tecnologies interactives avançades, com les basades en realitat virtual per a la medicina digital o robots humanoides amb finalitats educatives. També està involucrada en un programa de màster a la UPF i en divulgació, conscient de la desigualtat que encara persisteix. «Des de l'educació fins al món laboral hi ha una bretxa on la societat no dona suport a les dones en feines que les permetin fer investigacions d'alt impacte en ciència o tecnologia avançades».

La feina com un joc

— **Sandra Álvarez, 22 anys**
Programadora, graduada en Disseny i Desenvolupament de videojocs

Parla de la seva professió amb l'entusiasme que la va atrapar de nena, jugant amb la seva germana. La mare li va aconsellar estudiar «una cosa que t'agradaria fer tot el dia, perquè hi dedicaràs molts anys de la vida. I ho vaig tenir clar. Desenvolupar videojocs era i és el meu somni i n'estic encantada». El seu testimoni xoca amb la visió poc encoratjadora i masculinitzada del sector. Va ser l'única noia a classe des de segon de carrera, va obtenir una beca King (creadors del *Candy Crush*) i avui és l'única programadora a l'empresa coreana on treballa, Smilegate Barcelona. Sobre la representació sexualitzada de la dona prefereix «no generalitzar, perquè depèn del joc. Però cal vigilar els continguts i evitar certs rols».

Robots més sensibles

— **Maria Bauza, 27 anys**
Enginyera física i matemàtica (CFIS), fa el doctorat en el MIT

«Imagina que li demanes a un robot que t'obri una ampolla. Per saber on és, li farà falta la vista, però després haurà de decidir com l'agafa i amb quina força l'obre, per no trencar-la. La meua tasca consisteix en ajudar que els robots aprenguin a decidir a través de la informació dels seus sensors». Així sintetitza aquesta enginyera menorquina la seva tasca dels últims anys a l'Institut de Tecnologia de Massachusetts (MIT). Va guanyar un concurs d'Amazon amb un sistema robòtic

Activista
Alejandra Garrido
alerta d'actituds que
creen inseguretats
en les dones

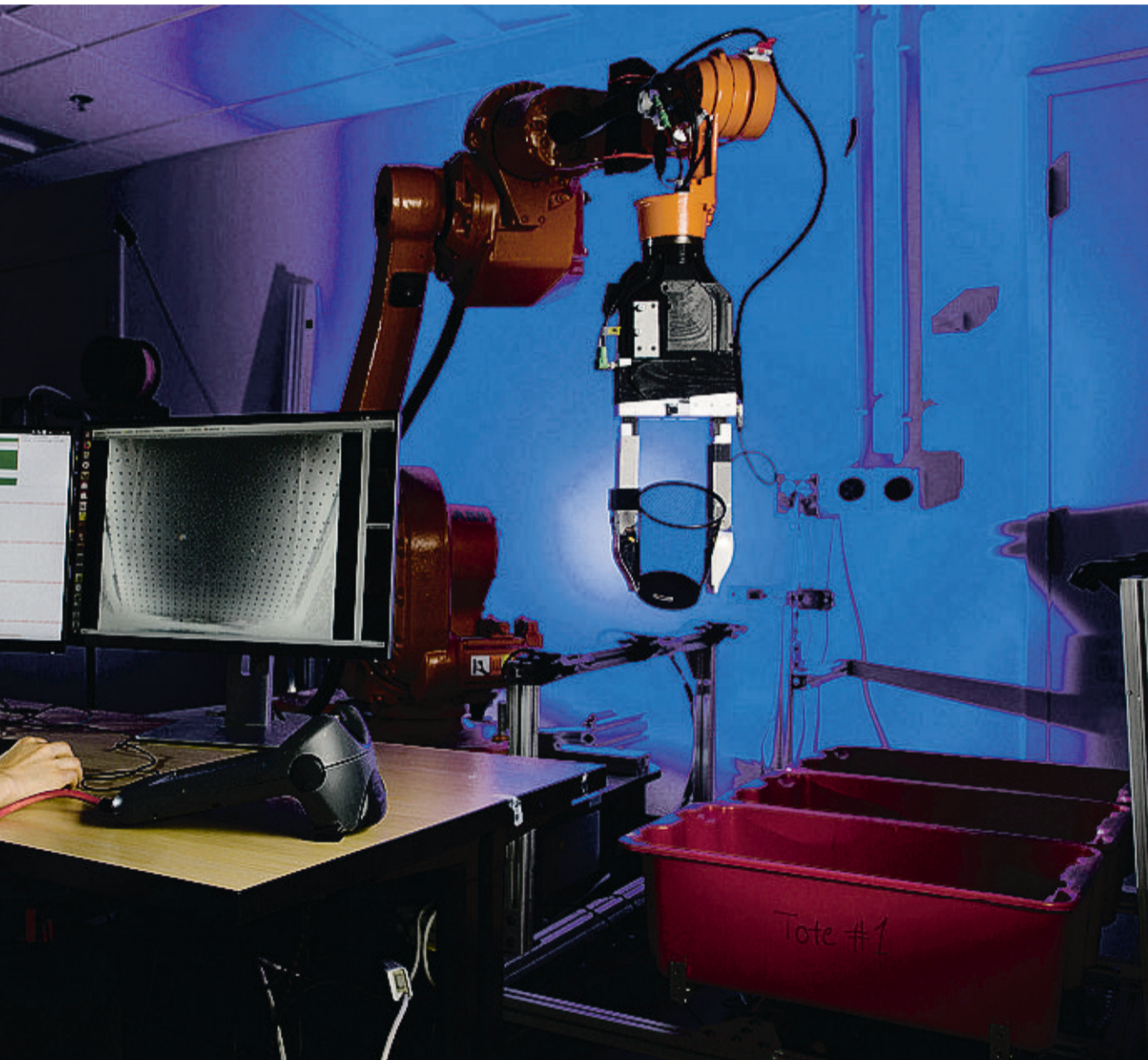

SARA GÓMEZ:
«LA DONA
NECESSITA QUE
LA SEVA TASCA
TINGUI SENTIT
I RES COM LA
TECNOLOGIA PER
SALVAR VIDES»

autònom per manipular objectes que ja comercialitzen diverses empreses. Fascinada per la física quàntica, es va centrar en la robòtica «perquè combina les meves passions: física, matemàtiques i programació». Els seus pares van ser un estímul. Als estudis i la feina sempre ha estat en minoria, «encara que mai ningú no m'ha fet sentir inferior per ser dona». Però sí, alguna vegada, s'ha sentit intimidada: «Vaig tenir l'oportunitat de competir en programació i com que tots eren nois no m'hi vaig atrevir. Va ser un error». Ara, en actes internacionals, de vegades és un avantatge. «Si ets l'única recorden més la teua feina». La motivació és màxima: «Treballo molt, però a gust, i he guanyat confiança». Ara somnia contribuir «que els robots surtin del laboratori i estiguin en hospitals o a casa. Fa anys que faig moure robots, però tot i així, cada vegada que fan una cosa intel·ligent m'emociono de nou». —

LES FOTOGRAFIES D'AQUESTA PÀGINA HAN ESTAT CEDIDES PER LES PROTAGONISTES D'AQUEST REPORTATGE

De baixa maternal
Belén Rubio acaba de ser mare i en uns mesos reprendrà els seus estudis sobre neurorehabilitació

Tutelar les joves
Sara Gómez treballa perquè les enginyeres arribin a ocupar càrrecs de poder

Entre Barcelona i Boston
Ágata Lapedriza compagina la docència a la UOC i la investigació a Google

Amb passió
Maria Bauza confessa que continua emocionant-se "cada vegada que un robot fa una cosa intel·ligent"

Videojocs sense prejudicis
Sandra Álvarez anima les aficionades a un sector amb molta demanda laboral

Una autoritat en intel·ligència artificial
Per a Nuria Oliver la falta de vocacions és "dramàtica"